

МОН УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(ПОЛІСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ)

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради університету
від 25.08.2026 протокол № 1
Голова Вченої ради
Тетяна ЗІНЧУК

ПОЛОЖЕННЯ

про використання інструментів штучного інтелекту
в Поліському національному університеті

П-65/25-01

Редакція № 1

Введено в дію 27.08.2026
наказом № 155/од-26 від 27.08.2026

Розроблено:

керівник навчально-наукового центру
цифрових технологій та моделювання
систем

Ольга НИКОЛЮК

25.08.2026

Погоджено:

ректор університету

Олександр КОВАЛЬЧУК

проректор з розвитку науки та
міжнародного співробітництва

Наталія КУЦМУС

проректор з освітньої діяльності та
молодіжної політики

Тетяна УСЮК

25.08.2026

☐

Контрольний примірник

☐

Врахований примірник № ____

Поточний статус документа:

Переглянуто				Актуалізовано			
Дата	Відповідальний	ПІБ	Підпис	Дія	Дата виконання	Відповідальний, ПІБ	Підпис

Житомир – 2026

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Основні терміни та поняття	3
3. Загальні принципи доброчесного використання інструментів ШІ в Університеті	4
4. Політика використання інструментів ШІ в освітньому процесі Університету	7
5. Політика використання інструментів ШІ у науковій, науково-технічній, інноваційній та проєктній діяльності Університету	9
6. Політика використання інструментів ШІ в управлінській діяльності Університету	10
Додаток 1	12
Додаток 2	13

1. Загальні положення

1.1. Положення про використання інструментів штучного інтелекту в Поліському національному університеті (далі – Положення) визначає ключові принципи, правила та рекомендації щодо відповідального, доброчесного та ефективного впровадження і використання інструментів штучного інтелекту (ШІ), зокрема генеративних інструментів ШІ, в освітній, науковій, науково-технічній, інноваційній, проєктній та управлінській діяльності Поліського національного університету (далі – Університет).

1.2. Метою Положення є забезпечення відповідального, етичного та правомірного використання інструментів штучного інтелекту в діяльності Університету, підвищення якості освіти, наукових результатів та ефективності управлінської діяльності, а також інтеграція Університету у сучасний європейський і глобальний академічний простір.

2. Основні терміни та поняття

2.1. Академічна доброчесність – сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності.

2.2. Генеративні інструменти ШІ – програмні системи або сервіси на основі штучного інтелекту, призначені для генерування текстового, візуального, аудіо-, відео-, програмного та іншого контенту у відповідь на запити користувача.

2.3. Доброчесне використання ШІ – застосування інструментів ШІ відповідно до цього Положення з дотриманням принципів академічної доброчесності, прозорості, відповідальності, прав інтелектуальної власності та вимог щодо захисту персональних даних.

2.4. Контент, згенерований ШІ, – тексти, зображення, аудіо-, відеоматеріали, програмний код, дані, аналітичні та інші результати, повністю або частково згенеровані інструментом ШІ.

2.5. Недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, – це оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього.

2.6. Фабрикація даних – вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності, у тому числі із застосуванням генеративних інструментів штучного інтелекту.

2.7. ШІ-грамотність – знання, уміння та розуміння, необхідні для свідомого, критичного й відповідального використання систем ШІ, усвідомлення їх можливостей, обмежень і ризиків, а також критичного оцінювання результатів їх роботи.

2.8. Штучний інтелект (ШІ) – організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань.

3. Загальні принципи доброчесного використання інструментів ШІ в Університеті

3.1. Принцип прозорості – використання генеративних інструментів ШІ у процесі створення контенту має відкрито декларуватися шляхом зазначення

факту використання ШІ, методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис, завдань, для виконання яких залучався ШІ, а також результатів, отриманих із його використанням. Для деталізації методики генерування автор може додатково наводити текст запиту (промпту) або послідовності запитів, використаних під час взаємодії з інструментом ШІ.

3.2. Принцип відповідальності – автор несе відповідальність за створений контент, у тому числі за частини, створені із залученням генеративних інструментів ШІ, і зобов'язаний перевіряти достовірність і точність згенерованих матеріалів, а також не допускати дискримінаційного змісту або змісту, що порушує права людини. Заходи академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, пов'язані з використанням інструментів ШІ, застосовуються відповідно до Положення про академічну доброчесність в Університеті.

3.3. Принцип самостійності виконання робіт – інструменти ШІ можуть використовуватися як допоміжний засіб під час виконання навчальних, наукових, науково-технічних робіт та проєктів і не повинні підміняти самостійний інтелектуальний внесок автора. Зміст, логіка, висновки та кінцеві результати мають формуватися автором, який несе відповідальність за них.

3.4. Принцип етичного та безпечного використання ШІ – використання інструментів ШІ повинно здійснюватися з дотриманням етичних норм, вимог інформаційної безпеки та чинного законодавства, без розголошення або неправомірного передавання персональних даних, конфіденційної інформації та неопублікованих матеріалів третіх осіб у зовнішні сервіси ШІ, а також без порушення прав і законних інтересів інших осіб.

3.5. Принцип ефективності використання інструментів ІІІ. Використання інструментів ІІІ як засобу підвищення результативності освітньої, наукової, науково-технічної, інноваційної, проєктної, управлінської діяльності здійснюється для оптимізації рутинних процесів, аналізу, структурування інформації та підвищення якості підготовки результатів, без підміни змістовного інтелектуального внеску людини та з дотриманням принципів академічної доброчесності, відповідальності й доцільності.

3.6. Принцип автономії та академічної свободи – Університет у межах своєї автономії, а науково-педагогічні працівники – у межах академічної свободи та наданих повноважень – самостійно визначають напрями, форми та рамки застосування інструментів ІІІ в освітній, науковій, науково-технічній, інноваційній, проєктній діяльності, зокрема дозволені або обмежені способи їх використання здобувачами вищої освіти в межах конкретних освітніх компонент, навчальних завдань, форм поточного та підсумкового контролю, за умови дотримання цього Положення та інших чинних нормативних документів.

3.7. Принцип безперервного розвитку ІІІ-грамотності – інтеграція інструментів ІІІ у діяльність Університету передбачає безперервний розвиток ІІІ-грамотності працівників і здобувачів вищої освіти, зокрема знань і навичок, необхідних для критичного, безпечного та відповідального використання ІІІ, розуміння його можливостей, обмежень, ризиків, етичних і правових аспектів.

3.8. Принцип людського контролю. Рішення, що можуть мати правові або інші істотні наслідки для працівників, здобувачів вищої освіти чи інших осіб, не можуть прийматися виключно на основі результатів, сформованих інструментами ІІІ, без їх перевірки та відповідального рішення уповноваженої особи.

4. Політика використання інструментів ШІ в освітньому процесі Університету

4.1. Основними завданнями впровадження та використання інструментів штучного інтелекту в освітньому процесі здобувачами вищої освіти є підвищення якості навчання, підтримка та розвиток критичного мислення і цифрової грамотності, необхідних для роботи з відповідними інструментами ШІ, а також формування аналітичних, комунікативних, професійних та м'яких навичок.

4.2. Викладачі визначають дозволені та обмежені способи, умови й межі застосування інструментів ШІ під час вивчення навчальної дисципліни у робочій програмі та, за потреби, у відповідних методичних матеріалах, а також ознайомлюють здобувачів вищої освіти з відповідними правилами під час занять. У разі дозволеного використання інструментів ШІ під час виконання навчальних завдань у робочій програмі навчальної дисципліни визначаються особливості та критерії оцінювання відповідних результатів навчання, зокрема з урахуванням самостійного внеску здобувача, відповідності способу використання ШІ умовам завдання та дотримання встановлених вимог щодо його декларування. Вимоги до використання ШІ та критерії оцінювання доводяться до відома здобувачів вищої освіти до початку виконання відповідних завдань або контрольних заходів.

Під час виконання навчальних завдань і проходження контрольних заходів застосування ШІ у спосіб або з метою, не передбаченими викладачем та/або умовами конкретного завдання, не допускається.

4.3. У навчальних, кваліфікаційних, проєктних роботах, звітах та інших письмових академічних творах декларування використання генеративних інструментів ШІ здійснюється в окремому розділі або у примітках згідно з вимогами щодо оформлення та/або оприлюднення відповідних академічних

творів, визначеними Університетом. Форма декларування має містити такі відомості: назву використаного інструменту ШІ; методику генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис; завдання, для виконання яких використовувався ШІ; результати, отримані з його використанням та включені до роботи. Таксономію застосування генеративних інструментів ШІ наведено у Додатку 1, а типові приклади декларування їх використання у Додатку 2.

У разі застосування ШІ під час виконання завдання, яке не оформлюється письмово, здобувач вищої освіти зобов'язаний усно повідомити про це викладача.

4.4. Роботи, що подаються на оцінювання, мають бути оригінальними та ґрунтуватися на самостійній академічній діяльності автора. Представлення результатів, згенерованих ШІ, як власних без належного декларування факту використання ШІ вважається недоброчесним використанням результатів ШІ. Делегування інструменту ШІ виконання завдання або його частини, які за встановленими вимогами здобувач вищої освіти має виконати самостійно, кваліфікується як несамотійне виконання завдання. Зазначені дії є порушеннями академічної доброчесності. Інструменти ШІ можуть застосовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб відповідно до правил та умов, визначених викладачем та/або конкретним завданням.

4.5. Згенеровані ШІ дані, посилання на джерела, аналітичні матеріали та інший контент підлягають критичному оцінюванню та перевірці на фактологічну точність і достовірність. Вигадування за допомогою інструментів ШІ даних чи фактів про результати власної академічної діяльності є фабрикацією даних. Згенеровані ШІ припущення або непідтверджені твердження не можуть подаватися як встановлені факти та в разі їх використання мають бути відповідним чином позначені.

4.6. Забороняється завантажувати до зовнішніх сервісів ІІІ конфіденційну інформацію, персональні дані, неопубліковані матеріали третіх осіб, навчальні матеріали, результати досліджень та інші об'єкти авторського права без належної правової підстави або відповідного дозволу, якщо він вимагається законодавством. Використання інструментів ІІІ не повинно порушувати права інтелектуальної власності, право на захист персональних даних, конфіденційність інформації та інші права осіб, гарантовані законодавством.

4.7. Науково-педагогічні працівники в межах академічної свободи мають право самостійно обирати форми і способи добросовісного використання інструментів ІІІ в освітньому процесі, зокрема з метою оптимізації рутинних робочих процесів та вивільнення часу для виконання інших професійних завдань.

5. Політика використання інструментів ІІІ у науковій, науково-технічній, інноваційній та проєктній діяльності Університету

5.1. Основним завданням інтеграції інструментів ІІІ у наукову, науково-технічну, інноваційну та проєктну діяльність є зменшення навантаження, пов'язаного з виконанням рутинних завдань, та вивільнення часу для творчої та дослідницької роботи, професійного розвитку, підготовки наукових публікацій і участі у грантових та інноваційних ініціативах.

5.2. Контент, створений із застосуванням генеративних інструментів ІІІ, підлягає обов'язковому критичному аналізу та верифікації з боку авторів з метою підтвердження його змістової обґрунтованості, достовірності та відповідності вимогам законодавства у сфері інтелектуальної власності.

5.3. У разі використання генеративних інструментів штучного інтелекту під час підготовки наукової публікації, наукового або науково-технічного звіту,

проектної заявки чи іншого результату наукової або проектної діяльності автор зобов'язаний задекларувати факт їх використання та зазначити роль ШІ у підготовці відповідного матеріалу. Інформація про використання ШІ зазначається відповідно до вимог видавця, журналу, грантодавця або іншої організації, до якої подається відповідний матеріал, а за відсутності таких вимог – у спосіб, що забезпечує дотримання принципу прозорості. Таксономію застосування генеративних інструментів ШІ наведено у Додатку 1, а типові приклади декларування їх використання у Додатку 2.

5.4. Автор несе відповідальність за зміст наукової, науково-технічної роботи, проектної заявки та інших результатів наукової і проектної діяльності, у тому числі за частини, створені із залученням генеративних інструментів штучного інтелекту, та зобов'язаний забезпечити їх достовірність і коректність, відповідність вимогам законодавства, принципам академічної доброчесності, нормам професійної етики та вимогам щодо захисту прав інтелектуальної власності.

5.5. Не допускається передавання до зовнішніх сервісів ШІ конфіденційних або неопублікованих матеріалів, отриманих для рецензування, експертного оцінювання, розгляду проектних заявок чи інших процедур оцінювання, якщо таке використання прямо не дозволено правилами відповідного видавця, журналу, грантодавця або іншої організації.

6. Політика використання інструментів ШІ в управлінській діяльності Університету

6.1. Інтеграція інструментів ШІ в управлінську діяльність Університету здійснюється з метою автоматизації рутинних завдань та вивільнення часу працівників для виконання складних професійних завдань. Основними напрямками використання ШІ можуть бути підготовка та опрацювання

документів, узагальнення й аналіз інформації, автоматизація типових адміністративних і комунікаційних процесів, підтримка планування та підготовки управлінських рішень.

6.2. Результати, отримані із застосуванням інструментів ШІ в управлінській діяльності, підлягають перевірці щодо їх достовірності, повноти, коректності та відповідності встановленим вимогам.

6.3. Використання інструментів ШІ в управлінській діяльності здійснюється з дотриманням принципів етичності, недискримінації, інформаційної безпеки, конфіденційності та захисту персональних даних. Передавання персональних даних, конфіденційної інформації та інформації з обмеженим доступом до зовнішніх сервісів ШІ допускається лише за наявності належних правових підстав та з дотриманням установлених вимог щодо їх захисту.

Таксономія напрямів застосування генеративних інструментів
штучного інтелекту в академічній діяльності

Напрямок застосування ШІ	Приклад завдань
Концептуалізація	Генерація ідей, уточнення дослідницьких питань, формування гіпотез
Робота з літературою	Пошук, систематизація, узагальнення джерел
Методологія	Аналіз дизайну дослідження, порівняння методів, аналіз структури, послідовності та логіки методики, розроблення алгоритмів і протоколів дослідження
Робота з даними	Очищення, класифікація, моделювання, аналіз, візуалізація
Розроблення програмного забезпечення та автоматизація	Генерація, аналіз, тестування, налагодження й оптимізація коду, розроблення алгоритмів, автоматизація процесів
Написання та редагування	Мовне редагування, структурування, узагальнення, переклад
Етичний аналіз	Аналіз ризиків, упередженості, конфіденційності
Супровід та оцінювання	Критичний аналіз, виявлення обмежень, рекомендації

Примітка: наведений перелік напрямів і завдань є орієнтовним та не вичерпує можливих способів застосування інструментів ШІ.

Додаток 2

Приклади оформлення відомостей про використання генеративних
інструментів штучного інтелекту

Вид застосування ШІ	Місце декларування	Приклад декларування
1	2	3
<i>Концептуалізація</i>		
Генерування та критичне опрацювання дослідницьких ідей	В окремому розділі (наприклад, у вступній частині або параграфі про методологію дослідження)	Під час концептуалізації дослідження використано <i>Назва інструменту ШІ (посилання, опис)</i> для генерування та критичного опрацювання дослідницьких ідей щодо <i>Теми/проблеми дослідження</i> . За результатами використання ШІ уточнено можливі напрями дослідження, підходи до постановки проблеми та дослідницькі питання. Остаточний вибір і формулювання концепції дослідження здійснено автором
<i>Робота з літературою</i>		
Аналіз літературних джерел	В окремому розділі (наприклад, у вступній частині або параграфі про методологію дослідження) або примітці щодо використання ШІ	Під час опрацювання літературних джерел використано <i>Назва інструменту ШІ (посилання, опис)</i> для тематичного групування, порівняння та узагальнення положень джерел, відібраних автором. За результатами використання ШІ систематизовано основні підходи щодо <i>Теми/проблеми дослідження</i> та визначено спільні й відмінні положення. Отримані результати перевірено автором за першоджерелами
<i>Методологія</i>		
Порівняння та критичний аналіз методів дослідження	В окремому розділі (наприклад, у вступній частині або параграфі про методологію дослідження) або примітці щодо використання ШІ	Під час розроблення методики дослідження використано <i>Назва інструменту ШІ (посилання, опис)</i> для порівняння та критичного аналізу методів, відібраних автором. За результатами використання ШІ визначено переваги, обмеження та відмінності методів щодо <i>Теми/завдання дослідження</i> . Остаточний вибір і обґрунтування методів дослідження здійснено автором.

Продовження Додатку 2

1	2	3
Аналіз структури та логіки методики дослідження	В окремому розділі, за потреби у методичній частині роботи	Під час розроблення методики дослідження використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для аналізу структури, послідовності та логічної узгодженості методики щодо <i>Теми/завдання дослідження</i> . За результатами використання III виявлено <i>Коротко зазначити результат: логічні розриви, дублювання, недостатньо обґрунтовані етапи тощо</i> . Отримані результати критично опрацьовано автором, остаточну структуру та зміст методики визначено автором
<i>Написання та редагування</i>		
Критичне рецензування та аналіз авторського тексту	В окремому розділі або примітці щодо використання III	Під час підготовки роботи використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для критичного аналізу структури, логіки викладу та аргументації тексту. За результатами аналізу уточнено структуру <i>Розділ/параграф</i> , окремі формулювання та висновки
Мовне та стилістичне редагування тексту	В окремому розділі (наприклад, у вступній частині або параграфі про методологію дослідження)	Під час підготовки роботи використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для редакторського опрацювання тексту, зокрема перевірки граматики, стилістики, логічності та зрозумілості викладу. За результатами використання III уточнено окремі формулювання та мовне оформлення тексту без зміни його змісту. Остаточну редакцію підготовлено автором
Генерування текстового фрагмента	В окремому розділі або примітці	Для підготовки <i>Зазначити фрагмент роботи</i> використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> з метою генерування первинного варіанта тексту щодо <i>Тема/завдання</i> . Отриманий матеріал перевірено, критично опрацьовано та відредаговано автором. До роботи включено <i>Коротко зазначити результат</i> Згенеровано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> з метою генерування первинного варіанта тексту щодо <i>Тема/завдання</i> . Отриманий матеріал перевірено, критично опрацьовано та відредаговано автором

Продовження Додатку 2

1	2	3
<i>Робота з даними</i>		
Збір даних	В окремому розділі, за потреби у методичній частині роботи або примітці під таблицею, рисунком або текстом з описом	Під час підготовки роботи використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для збору даних за визначеними автором критеріями. За результатами сформовано <i>Коротко зазначити отриманий набір даних</i> . Коректність даних перевірено автором Дані зібрано із застосуванням <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> за визначеними автором критеріями
Аналітична обробка даних	В окремому розділі, за потреби – у методичній частині роботи або примітці щодо використання III	Під час підготовки роботи використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для аналітичної обробки даних, зокрема <i>Коротко зазначити завдання: групування, класифікації, виявлення закономірностей, порівняння показників тощо</i> . За результатами отримано <i>Коротко зазначити результат</i> . Результати перевірено та інтерпретовано автором Аналітичну обробку даних здійснено із застосуванням <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> з метою <i>Завдання</i> . Отримані результати перевірено та інтерпретовано автором
Генерування графічного/табличного об'єкта	У примітці під відповідним графічним/табличним об'єктом	Створено із застосуванням <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> за авторським запитом для візуалізації <i>Коротко зазначити зміст</i> . Отриманий результат перевірено та/або доопрацьовано автором
<i>Розроблення програмного забезпечення та автоматизація</i>		
Генерування або доопрацювання програмного коду	У примітці до відповідного фрагмента коду або в окремому розділі про використання III	Створено із застосуванням <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для генерування первинного варіанта коду <i>Зазначити функцію/завдання</i> . Згенерований код перевірено, адаптовано та доопрацьовано автором Під час розроблення програмного коду використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для генерування первинного варіанта коду <i>Зазначити функцію/завдання</i> . Згенерований код перевірено та доопрацьовано автором

Продовження Додатку 2

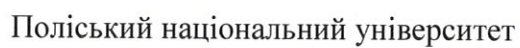
1	2	3
<i>Етичний аналіз</i>		
Виявлення потенційних етичних ризиків і упередженості	В окремому розділі (наприклад, у вступній частині або параграфі про методологію дослідження)	Під час підготовки роботи використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для перевірки Зазначити матеріал або етап дослідження на наявність етичних ризиків, упередженості та потенційної дискримінації
<i>Супровід та оцінювання</i>		
Критичне оцінювання якості та повноти підготовленого матеріалу	В окремому розділі (наприклад, у вступній частині або параграфі про методологію дослідження)	Під час підготовки роботи використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для критичного оцінювання якості, повноти та логічної узгодженості Зазначити матеріал або частину роботи
Формування рекомендацій щодо доопрацювання	В окремому розділі (наприклад, у вступній частині або параграфі про методологію дослідження)	Під час підготовки роботи використано <i>Назва інструменту III (посилання, опис)</i> для формування рекомендацій щодо доопрацювання Зазначити матеріал або частину роботи

PECTP

ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

П-65/25-01 Положення про використання інструментів штучного інтелекту в Поліському національному університеті

[illegible]

Φ-05-Πρ-01

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

Положення про використання інструментів штучного інтелекту в Поліському національному
університеті П-65/25-01
Редакція 01 від 25.08.2026 стор. 1

Положення про використання інструментів штучного інтелекту в Поліському національному
університеті П-65/25-01
Редакція 01 від 25.08.2026 стор. 1